

Salı

TARİH: 24.3.1987

"TKP'NİN SESİ RADYOSU" NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:

Haberler: Yazan: Yav. İdr. Al. Spikerler: Den. ve Yav.

1. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birlik'in 1987 yılı Zirve toplantısı yapıldı
2. Otomobil-İş üyesi 4 işçinin ölüm orucu devam ediyor
3. Honecker, sosyalist ülkeler topluluğunun barış programının genç nesillerin güvenlik ve istikrar içinde yaşaması için yürümesi gereken yola ışık tuttuğunu söyledi
4. Dev-Sol üyesi olduğu iddiasıyla gözaltına alındıktan sonra DGM salıverilen Ahmet Zengin bir basın toplantısı düzenledi
5. Türkiye'nin 1986 yılı dış ticaret açığı 3 600 milyon dolar olara gerçekleşti
6. SB'nden gelen 5 kişilik ticaret heyeti İstanbul'da çeşitli temaslarda bulundu
7. Varşova Antlaşması Dış. Bak. Komitesi'nin olağan toplantısı
8. Moskova'da başladı
9. V.Brand istifa etti
10. Teçır, Mitteran ve Kohl ile ayrı ayrı görüştü
11. Pekin'de Bölgesel Silahsızlanma ve İşbirliği Konferansı çalışmalarına başladı
12. İran hükümeti, ABD'yi Körfez bölgesinde askeri bir eylemde bulunmaması için uyardı
13. İsrail KP Genel Sekreteri Vilner, parlamentoda yaptığı konuşmada, Tel Aviv yönetiminin G.Afrika'daki ırkçı rejimle sıkı askersel, politik ve ekonomik işbirliğini sert bir dille eleştirdi
14. İsrail hava kuvvetlerine bağlı savaş uçakları, Lübnan'ın Sayda kenti yakınlarındaki Fırlistin kamplarını yeniden bombaladı

GÜNÜN YORUMU: Yazan: Kem. Spiker: Yav.

Başlığı: Birbiriyle bağlı iki olayın gösterdikleri

Konusu:

Y A Z I L A R: Yazan: Spiker:

1. Sovyet ülkesi-Sovyet yaşamı programında: Moskova Anlaşması
2. 66 yaşında Spk: Yav.
3. - Sovyet Kürtleri Spk: Den.

7
TKP'NİN SESİ/BİZİM RADYO

24 MART 1987

HABERLER / YAVUZ/İDRİS/ALİ

Birliğin
--- Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birlik Partileri 1987 Yılı
Zirve Toplantısı yapıldı. Zirve toplantısına Sol Birliği oluşturan
6 partinin üst düzey yöneticileri katıldı. Zirve dünyada, bölgede,
Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki gelişmeleri ele aldı. Bu koşullarda
barış ve demokrasi güçlerinin sorumluluklarının arttığına dikkat çekti.

Sol Birlik zirvesi son bir yıl içinde yapılan çalışmalarını gözden
geçirdi, eksikliklerin aşılması ve önümüzdeki dönemde yürütülmesi gereken
çalışmalara ilişkin bir dizi karar aldı.

Sol Birlik zirvesi sonunda bir de bildiri yayınlandı. Bildiride,

rejimin karakterinde niteliksel bir değişikliğin olmadığı vurgulanarak ~~bir~~ başta sol güçler olmak üzere işçi ve emekçiler, Türk ve Kürt halkı üzerinde diktatörlüğün baskı v e zorbalığının, tutuklamaların, ~~baskı~~ polis kovuşturması ve işkencelerin sürdüğü, ~~toplumun her kesiminden~~ belirtiliyor.

Sol Birlik bildirisinde ayrıca, toplumun her kesiminden yükşelen haklı istemlerin ~~zorbalıkla~~ zorbalıkla bastırılmak istendiğine Kürdistan'da devlet terörünün ve sıkıyönetimin ~~çarlığına~~ dikkat çekiliyor.

Bildirim ~~in~~ su cümlelerle sona eriyor:

"Sol Birlik barış, demokrasi ve toplumsal ilerlemeye yönelik adımların elden geldiğince örgütleyicisi ve destekleyicisi olacaktır. Sol Birlik bu amaçlar için Türk v e Kürt halkının ulusal ve sosyal

kurtuluş yolunu açmak için aynı amaçları paylaşan güçlerle diyalog ve işbirliğini geliştirmeye hazırdır. Sol Birlik en başta devrimci sol güçler olmak üzere demokrasi güçlerinin birliğinin sağlanması için elinden gelen her çabayı gösterecektir. "

(D.D. Sol Birlik zirvesinde yayınlanan bildirinin tam metnini ve zirveye ilişkin ~~geniş~~ bilgileri, Çarşamba Günü öğleden sonra başlayan yayınlarımızda ^{2. bölüm} dinleyebilirsiniz.

D.D () Cuma günü öğleden sonra başlayan yayınlarımızda 2. programda dinleyebilirsiniz

TÜRKİYE SOSYAL TARAF

7 --- Ereğli Demir Çelik Fabrikası'nda hiçbir gerekçe gösterilmeden işten atılan ~~Otomobil-İş~~ Otomobil-İş üyesi 8 işçiden 4'ünün başlattığı ölüm orucu sürüyor. ~~Exdemir'de~~ 8 işçi , Otomobil-İş'in ERDemir'de yetkili sendikanın belirlenmesinde referandumla gidilip gidilmemesi yolundaki formu doldurdukları iddiasıyla işten atılmışlardı.

İşten atılanlardan sendika şube sekreteri Mehmet Ali Demirci ile Hasan Aslanbay, İsmail Mutlu ve Mustafa Başoğlu ^{bir süre} ~~önceden~~ ölüm orucuna başlamışlardı. Otomobil-İş Ereğli Şubesi binasında ölüm orucuna devam eden 4 işçi doktor kontrolünde günde bir bardak şekerli su ~~ile~~ ~~yaşanılarak~~ içerek yaşıyorlar. İşçilerin eşleri de yanlarında bulunuyor ve ~~birer birer~~ destekliyor. Ölüm orucundaki İsmail Mutlu'nun eşi Havva Mutlu, "eşimin yıllarını verdiği demir

Çelik'te işveren onu kış ortasında sokağa attı. Hakkımızı alana kadar biz kadınlar onları destekleyecek, yanlarında olacağız" dedi.

Ölüm orucundaki Mustafa Başoğlunun eşi Vildan Başoğlu da şöyle dedi:

"95 bin lira ücretle geçim ~~savaşı~~ verirken, şimdi açlığa ~~terk~~ terkedildik. İki çocuğumuzu okula nasıl göndereceğiz? Haksızlığa uğrayan eşim ve arkadaşlarının ölüm orucunu içtenlikle destekliyorum. Bu yaşama savaşlarında gerekirse birlikte ölmeye hazırız."

Bu arada SHP Genel Başkan yardımcısı İbrahim Önen Erdemir'de çalışan Otomobil-İş üyesi işçilere işveren ve ANAP iktidarı tarafından yoğun baskılar uygulandığını belirterek, bu işyerinde referanduma gidilmesini istedi. Önen düzenlediği basın toplantısında, ANAP ~~iktidar~~ iktidarı ve ERdemir genel müdürünün Otomobil-İş sendikasına kayıtlı olan üyeleri görmelikten gelerek Türk Metal sendikasını yetkili

6

kılmak için her türlü yasadışı işleme başvurduğunu, Erdemir'de yetkili sendikanın belirlenememesi nedeniyle yıllardır toplu iş sözleşmesi yapılamadığını söyledi.

Öte yandan Petrol-İş sendikası ^{nın} tarafından 22 işyerinde ~~başlatılan~~ ^{başlatıldığı} grev ^{1 haftası doludur} ~~grevler sürüyor~~ Eskişehir'de kurulu Kılıçoğlu Tuğla fabrikasında 20 Mart günü başlayan grev sürüyor. Türk-İş'e bağlı Kristal-İş sendikasına üye 560 işçinin katıldığı grev Eskişehir'de ~~grevlerde~~ demokrasi güçlerinin geniş desteğini görüyor. Grevi ziyaret eden SHP Eskişehir milletvekili Münir Sevinç de grev gömleği giyerek, grevcilere destek oldu. ^{dayanışma} ^{gösterdi.}

-----Demokratik Alman Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Erih Honeker, sosyalist ülkeler topluluğunun barış programının genç nesillerin güvenlik ve istikrar içinde yaşaması için yürünmesi gereken yola ışık tuttuğunu söyledi. Dünyanın 100 ülkesinden komünist, sosyalist ve sosyal demokrat gençlik örgütlerinden, bağlantısız ülkeler gençlik kuruluşlarından ve ulusal kurtuluş hareketlerinden temsilcilerinin katıldığı sempozyum toplantısında bir konuşma yapan Almanya Sosyalist Birlik Partisi Genel Sekreteri Honeker, özetle şöyle dedi: Dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun, genç insanların barışçı geleceği konusundaki tarihsel sorumluluğunun bilincinde olan sosyalizm, barış için mücadeleyi aralıksız sürdürecektir. Sovyetler Birliği ve müttefiklerinin, 2000 yılına kadar yeryüzünü nükleer silahlardan arındırmayı öngören önerisi, Varşova Antlaşmasının Atlantikten Urallara kadar geleneksel silahlarda köklü indirime yönelik girişimi, Sovyet lideri Gorbaçovun Avrupadaki orta menzilli Sovyet ve Amerikan füzelerinin kal-

dırılmasını öngören son önerisi,bütün bunlar,genç nesillerin tüm dünyada güvenli geleceğini sağlama davasına önemli katkılardır...Gençlik,barış ve gelecek, birbirinden ayrılmaz bir bütündür...

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

0 --- Dev-Sol üyesi olduğu iddiasıyla gözaltına alındıktan sonra Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce salıverilen Ahmet Zengin bir basın toplantısı düzenledi. Gözaltına alınıp salıverilen 4 kişiden biri olan Ahmet Zengin basın toplantısında, "Salındıktan sonra bana ait yorumları duyunca dehşet içinde kaldım. Kamuoyuna eli kanlı bir cani gibi tanıtılmışım. İnanılacak gibi değildi," dedi.

Ahmet Zengin daha sonra şunları söyledi: "Ömrümüzde ilk defa gördüğümüz, bize ait olmayan silahlar gazetelerde birinci sayfalarda çok geniş biçimde ~~yayınlanıyor~~ yer almış. Oysa polisteki sorgumuzda bile bizde hiç bir suç yöneltilmemişti. Bana sadece bazı dergileri, bu dergilerin Dev-Sol'la ilişkisi olup olmadığını sormuşlardı. Şimdi serbestiz. Ama, kamuoyunda yaratılan "cani" imajı nasıl silinecek? Onu düşünüyoruz."

Basın toplantısına katılan Doçent Doktor Yalçın Küçük de, ne polisin, ne de basının hiçbir yetkiyi keyfi kullanmaması gerektiğini bildirdi. Yalçın Küçük, basının, özellikle de polis muhabirlerinin, kişinin onuruyla ve geleceği konusunda daha dikkatli olmalarını istedi.

Basın toplantısına katılan Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardım Derneği yöneticileri ^{ise} ~~de~~, henüz mahkemede hüküm giymemiş, suçluluğu kanıtlanmamış kişiler hakkında basında hüküm niteliğinde haberler çıkmasının üzücü olduğunu söylediler.

Türkiye'nin

7

--- 1986 yılı dış ticaret açığı 3 milyar 600 milyon dolar olarak gerçekleşti. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün verilerine göre 1986 yılında ihracat bir önceki yıla ~~göre~~ yüzde 6 oranında azaldı.

Geçen yılın verileri de gözönüne alındığında, 1980 yılından bu yana Türkiye'nin dış ticaretinde ~~1982 yılı dışında~~ her yıl 3,5 milyar doların ~~üzerinde~~ üzerinde açık vermiş bulunuyor. Gözlemciler, geçen yıl petrol fiyatlarındaki büyük düşüşe rağmen dış ticaret açığının yüksek olduğuna dikkat çekiyorlar.

2 --- Sovyetler Birliği'nden gelen 5 kişilik ticaret heyeti İstanbul'da çeşitli temaslarda bulundular. / Sovyetler Birliği Sanayi ve Ticaret Odası Prezidyum Başkan Yardımcısı Baranov'un başkanlığındaki heyet Ortadoğu Ticaret Merkezi'ni ziyaret ederek, Türkiye Dış Ticaret Derneği Yöneticileriyle görüştü. Sovyet Ticaret Heyeti Başkanı Baranov, ekonomik ve ticari ilişkilerin, ülkeler arasındaki barışa önemli katkısı olduğuna işaret ederek, Türkiye ile ticareti en az iki katına çıkarmayı düşündüklerini bildirdi.

13

24 Mart 82

4

-----Varşova Antlaşması Dışişleri Bakanları Komitesinin olağan toplantısı Moskova'da başladı. Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Çekoslovakya, Romanya, Polonya, Demokratik Alman Cumhuriyeti ve Macaristan Dışişleri Bakanları uluslararası alanda oluşan son durumu, silahsızlanma konusundaki son gelişmeleri, bu arada Avrupadaki orta menzilli nükleer füzelerin kaldırılması için, Sovyet önerisi üzerine Cenevrede tekrar uzatılan Sovyet-Amerikan görüşmelerinin ^{deki} son durumu görüşüyor.

① -----Federal Almanya Sosyal Demokrat Parti Başkanı Villi Brand istifa etti.
 Brand 23 yıldır partinin başkanı bulunuyordu. Federal Almanya Sosyal Demokrat
 Parti Yönetim Kurulu toplantısından sonra bir açıklama yapan başkan yardımcıl-
 larından Yohanes Rau, kendisinden sonra parti başkanlığına kimiⁿ geleceği konu-
 sundaki tartışmalara bir an önce son vermek isteyen Brand'ın görevden ayrıldı-
 ğını ve kısa bir süre sonra olağanüstü kongre yapılarak yeni parti başkanının
 seçilmesini önerdiğini bildirdi. Parti Yönetim Kurulu toplantısında yapılan oy-
 lamada, başkan yardımcılarından parlamento grup başkanı Hans-Yohen Fogel'in
 Fogel'in 34 oydan 32'sini
 partinin başkan adaylığına seçildiğini söyleyen Rau, Villi Brand'ın olağanüstü
 kazandığını, Zaarland eyalet başbakanı Oskar Lafonten 'in
 kongreye kadar görevini sürdüreceğini ~~de bildirdi~~ ise 34 oydan 33'üyle
 parti başkan yardımcılığına seçildiğini bildirdi. Yapılan açıklamaya göre, Villi
 Brand olağanüstü kongreye kadar görevini sürdürecektir.

7 -----İngiltere Başbakanı bayan Teçir,Fransa Cumhurbaşkanı Mitteran ve Federal Almanya Başbakanı Kohl ile ayrı ayrı görüşdü.Londrada yapılan resmi açıklamaya göre,görüşmelerde,bayan Teçir'in önümüzdeki günlerde Sovyetler Birliğine yapacağı geziyle ilgili sorunlar üzerinde duruldu.İngiltere,Fransa ve Federal Almanya yöneticileri,Avrupadaki orta menzilli nükleer füzelerin kaldırılması için hemen anlaşmaya varılmasını öngören Sovyet önerisi temelinde silah kontrolü ve silahsızlanma konularında görüş değiş tokuşunda bulundular.Teçir,Mitteran ve Kohl,Avrupadaki orta menzilli Sovyet ve Amerikan nükleer füzelerinin kaldırılması için anlaşma girişimini,genel olarak desteklediklerini açıkladılar.

Öte yandan,İngiltere İşçi Partisi lideri Nil Kinok,iktidara gelmesi durumunda,İngilterenin Amerikan "Yıldızlar Savaşı" projesine katılmasını veto edeceğini bildirdi.Londrada açıkladığı politik raporda Nil Kinok,partisinin iktidara geçmesiyle,İngilterenin bu projeye katılım konusundaki anlaşmaya bağlılıktan

kurtulacağını belirtti.Önümüzdeki günlerde Birleşik Amerikaya gidecek olan Nil Kinok,İngiltere İşçi Partisinin "Amerikan Yıldızlar Savaşı" projesi konusundaki görüşünü resmen Amerikan Cumhurbaşkanı Regına bildireceğini de sözlerine ekledi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

P

-----Birleşmiş Milletler Örgütünün 1982 yılında başlattığı bir kampanya çer-
 çevesinde, Pekin'de ^{Bölgesel} ~~ulusal~~ Silahsızlanma ve İşbirliği Konferansı, pazartesi günü
 çalışmalarına başladı. Cuma gününe kadar sürecektir ve Asya bölgesinde silah-
 sızlanma, güvenlik ve ekonomik işbirliği konularını görüşmekte olan konferans, BM Genel Sekreteri Silahsızlanma Sorunları Yardımcısı Yasuşi Akaşi başkanlık
 ediyor. Evsahibi ülke olarak ilk konuşmayı yapan Çin Başbakan Yardımcısı Van Li,
 Çin Halk Cumhuriyetinin nükleer, biyolojik ve kimyasal silahların tamamen yasak-
 lanması ve imha edilmesinden yana olduğunu bildirerek, Birleşik Amerikayla Sov-
 yetler Birliği arasında Cenevredeki görüşmelerde bir an önce somut bir anlaşma
 ya varılmasını dilediklerini söyledi. Daha sonra söz alan BM Genel Sekreteri
 Yardımcısı Akaşi, nükleer silah potansiyelinin artırılması ve konvansiyonel si-
 lahların yıkım gücünün hızla yükseltilmesi karşısında duyulan kaygıyı dile ge-
 tirdi. Akaşi, bu durum karşısında silahsızlanmadan başka çıkar yol olmadığını
 kaydederek, BM'in bu yönde elden geleni yapacağını bildirdi. Sovyetler Birliği

Dışişleri Bakan Yardımcısı Vladimir Petrovski de,yaptığı konuşmada,uluslararası havadaki belirli iyileşmeye işaret ederek,bundan bir süre önce Moskovada yapılan Dünya Barış Forumunu anımsattı.Petrovski bu forumda da görüldüğü gibi, insanlığı nükleer tehlikeden kurtarmak için dünya çapında güçlü bir hareketin oluştuğunu ve bu hareketin yeni yaklaşımlarla daha da güçlendirilmesi gerektiğini söyledi.Sovyet yönetiminin Asyada güvenliği artırmayı öngören önlemler paketini de anımsatan Petrovski,Birleşik Amerikayı,gerçeklere uygun bir tutum içersine girmeye çağırdı.Birleşik Amerikanın Cenevredeki silahsızlanma konferansında Amerikan heyetine başkanlık eden Layn Hensın ise,Pekindeki konferansta yaptığı konuşmada,Amerikan Cumhurbaşkanı Regin ile Sovyet lideri Gorbaçov arasında,nükleer savaşta yenen taraf olamayacağı ve bu nedenle nükleer savaş başlatılmaması konusunda daha önce varılan mutabakatı anımsattı.

-----İran hükümeti Birleşik Amerikayı Körfez bölgesinde askeri bir eylemde bulunmaması için uyardı. İran Dışişleri sözcüsü Tahran'da yaptığı açıklamada, yabancı bir gücün bölgede istikrarsızlığı ve gerginliği artıracak askersel varlığı karşısında İranın kayıtsız kalamayacağını söyledi. "Bölgedeki her gelişme karşısında filolarını gönderen Amerika, attığı adımlarının sonuçlarını da düşünmelidir" diyen İran Dışişleri Sözcüsü, gerekli önlemlerin alınacağını bildirdi.

Bilindiği gibi, Birleşik Amerika Umman Denizinin kuzey kısmına, başında "Kiki-ti Hawk" uçak gemisinin bulunduğu bir filosunu sürmüş ve ardından Savunma Bakanını Vaynberger, Amerikan savaş gemilerinin, Körfezden Hind Okyanusuna açılacak petrol tankerlerine refakat edebileceğini bildirmiş, İranı deniz ulaşımını tehdit etmekle suçlamış ve gerektiğinde bu ülkeye karşı bir operasyonun dışlanamayacağını söylemişti. Vaynberger ayrıca, Pentagonun bu konuda somut bir plan üzerinde durmasının, doğal karşılanması gerektiğini de belirtmişti.

-----İsrail Komünist Partisi Genel Sekreteri Meir Vilner, İsrail parlamentosu-
Kneset'te yaptığı konuşmada, Tel-Aviv yönetiminin Güney Afrikadaki ırkçı rejimle
sıkı askersel, politik ve ekonomik işbirliğini sert bir dille eleştirdi. Tel-Aviv
ile Pretorya arasında her tür işbirliğine hemen son verilmesini isteyen Meir
Vilner, ırkçı Botha rejimiyle diplomatik ilişkilerin kesilmesi gerektiği görüşünü
savundu. İsrail silahlarıyla ve İsrailli askeri uzmanların yardımıyla Güney Afri-
kanın paralı askerlerinin hem bu ülkede hem de Namibyada, Angolada ve Mozambikte
kırımlar düzenlediğini anımsatan İsrail K.P. Genel Sekreteri Vilner, "özellikle
nükleer alandaki işbirliği, ülkemiz ve bölge barışı için korkunç sonuçlara yola-
çabilir" dedi.

2A

Y

-----İsrail hava kuvvetlerine bağılı savaş uçakları,Lübnanın Sayda kenti yakın-
larındaki Filistin kamplarını yeniden bombaladı.Pazartesi günü altı İsrail uça-
ğı,Ain el Helvey ve Magduşi'deki Filistin kamplarına bağılı kimi tesisleri ve
kampların bir bölümünü bombalayarak 1 kişinin ölümüne, 20 kişinin yaralanmasına
ve büyük bir hasara yolaçtılar.İspail Savunma Bakanlığı sözcüsü,bu barbarca
saldırığı,Lübnan Direniş Hareketinin güney Lübnandaki İsrail işgal kuvvetlerine
karşı operasyonlarına bir misilleme olarak göstererek,savunmaya çalıştı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

D

-----Mısır Cumhurbaşkanı Mübarek ile Ürdün Kralı Hüseyin, Yakınoğu konusunda uluslararası konferans toplanmasının ve bu konferansta Filistin Kurtuluş Örgütünün hak eşitliği temelinde yerini alması gerektiğini belirttiler. Kral Hüseyinin Kahire gezisi sırasında taraflar, Arab Birliği Zirve Toplantısı kararları doğrultusunda hareket ederek bölgedeki gerginliklerin giderilmesi, Yakınoğu'da barışın sağlanması için ivedi önlemler gerektiğine işaret ederek, uluslararası konferansın bu bakımdan önemli bir adım olabileceğini kaydetttiler. Mısır Cumhurbaşkanı Mübarek ile Ürdün Kralı Hüseyin, Filistin Kurtuluş Örgütünün, Filistin halkının tek yasal temsilcisi olduğunu vurgulayarak, bu konferansta FKÖ'nün de yer almasının zorunluluğuna işaret ettiler.

y

-----Bir grup Amerikalı savaş gazisi Nikaraguada barış yürüyüşüne başladı. CIA güdümlü Kontraların en ağır saldırılarda bulunduğu Hinontega yöresinde yürüyüşe geçen Amerikalı savaş gazileri, bu eylemleriyle, Nikaraguadaki meşru hükümeti devirmeye çalışan Kontraların Amerikalı yönetiminde desteklenmesini protesto ~~amacıyla~~ etmek istediklerini belirttiler. İkinci dünya savaşı, Kore savaşı ve Viyetnam savaşından gaziler, silah gücüyle ve müdahalelerle hiçbir soruna çözüm bulunamayacağını kaydederek, Regın yönetimini karşıdevrimci kontralara destek ve yardımları durdurmaya çağırdılar.

TKP'nin Sesi

Yorum

24.3.87/Kemal

"Birbiriyle bizi dayı gösküdelevi"

"Bilmiyorum"...

"Haberim yok"...

"Hatırlamıyorum"....

Bu sözler Emniyet müdürlüklerindeki, karakollardaki işkence odalarından gelmiyor. İşkence ile olmadık suçları kabule zorlanan yurtseverlere ^{de} ait değil.

Bu sözler Evren'den geliyor, ~~başbakanın~~ cuntanın başbakanı Ulusu'dan geliyor, "Bilmiyorum, hatırlamıyorum.."

Evrenler, Ulusular, Cia ile bağlantılı, Suudi kaynaklı Rabita örgütünün faaliyetleri Türkiye'deki faaliyetlerine kapıları açtıkları ~~ve~~ ^{bağlantının} ~~bu~~ ^{ilşkinin} meydana çıkmaması için ilgili kararnameleleri resmi gazetede bile yayınlamadıklarına ilişkin belgeler önlerine sürüldüğünde ^{işte} böyle konuşuyorlar, dd.

~~Evren, bir de~~ ^{bir de} İnkâr edilemez kanıtların ortaya çıkmasından sonra
Evren ~~inkâr~~ kendi adına bir açıklama yayınlattırıyor. Peşin hükümlü
olmamak gerektiğinden, sevgi, saygı, kardeşlik duygularından
dem vuruyor.

Bu sözler, ülke tarihinin gördüğü en zorba yönetimi oluşturanların
ağzına ^{da} ne kadar da iğreti duruyor...

Evren'in "peşin hükümlü olmamak" gerektiğine ilişkin sözleri ^{bu}
ettiği günlerde, İstanbul'da bir basın toplantısı düzenleniyordu, de
Devşel üyesi oldukları iddiası ile gözaltına alınan ve ^{delil sorgu} DGM
savcılığından serbest bırakılan gençlerden biri, düzenlenen
basın toplantısında şöyle diyordu: "Salındıktan sonra bana ait
yerumları duyunca dehşet içinde kaldım. Kamuoyuna eli kanlı bir
canı olarak tanıtılmıştım. İnanılacak gibi değildi. Ömrümüzde ilk
defa gördüğümüz, bize ait olmayan silahlar gazetelerin de birinci
sayfadan çok geniş biçimde yer aldı. Oysa polisteki sorgu ^{mu}amuzda

bile hiçbir suç yöneltilmemiştir. Şimdi serbestiz ama kamuoyunda
oyunun kafasında yaratılan cani imajı nasıl silinecek onu düşün-
yoruz."

Evet, dd, devsol üyesi oldukları iddiasıyla gözaltına alınan
bu gençler, ~~pal~~ Evrenlerin, Özalların polisi tarafından, hiç bir
kanıt olmadığı, hiçbir mahkeme kararı olmadığı halde, kamuoyunda
suçlu ilan edilmişler ^{polisin} ve ^{etmesi sonucu gırtlak baskısıyla} basın da alet ederek teğhir edilmişlerdi.
~~Yurttaşları~~ ^{12 Eylül'den bu yana} Bu ilk kez böyle olmadı, nice yurttaş, hiçbir
kanıt olmaksızın, hiçbir mahkeme kararı olmaksızın, televizyona,
basının önüne ^{ışkenceye dayanan ifadelerle} çıkarıldı, ^{uydurma açıklamalarla} suçlu ilan
edildiler, ^{Topluma dışına itildiler.} ~~Topluma dışına itilmeyecektir. Toplumdaki~~
Bu düzeni kuranlar^{m)}, "ışkence olmazsa nasıl konuştururuz"
diye ışkencecileri kollayanlar^{m)}, kürsülere çıkıp istediklerini
suçlu, istediklerini yasaklı ilan edenler^{m)}, şimdi çıkıp peşin
hükümlü olmaktan, sevgiden, saygıdan, kardeşlikten söz etme^{leri}

kalkıyorlar. ^{bu da mandacı oluyor, olamaz.}

12 Eylül döneminde

^{pesimistlikle} İşkencelerden geçirilen, ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ hiçbir mahkeme kararı olmaksızın ^{(suçlu ilen edilen onbinlerce yurttaşın onuru,}
en temel ^{insan} hakları, cumhurbaşkanlığı ~~makamındaki~~ makamındaki
^{inkillerden} Evren' ~~xxxx~~ daha az mı değer taşıyor ?

Açık ki, çağdaş toplumlarda, insan hakları bakımından, ~~kişinin~~
~~makamının~~ ~~kişinin~~ kişilerin onuru ve haklarının dokunul-
mazlığı bakımından, bir cumhurbaşkanı ile herhangi bir yurttaş
arasında fark yoktur, olamaz.

^{ve} yine çağdaş toplumlarda, cumhurbaşkanlığı gibi makamlarda
oturanların sorumsuzluğu değil, ^{aksine} ~~her~~ herkeste ^{de} ~~her~~ fazla sorumlul-
lukları vardır. Bu nedenle de attıkları her adımın hesabını
vermek durumundadırlar.

Sözünü ettiğimiz, bu iki birbirinden ayrı gibi görünen olay,
şunu bir kez daha hepimize hatırlatmaktadır,dd:

Evrenlerin, ulusuların, saltıkların, Özalların, tepede, keyifleri-
nini ~~istediği~~ gibi gizli kapaklı işler ~~guyur~~ çevirebilmeleri,
Türkiye üzerine oyunlar oynatabilmeleri ile, ülke capında
en temel insan haklarının ayaklar altına alınması, yurttaşların
peşinen suçlu ilan edilerek işkenceye, baskılara ~~hukuk~~ uğratıl-
ması arasında kopmaz bir bağ vardır. Kanunoyunda ~~yerinde bir şekilde~~
Rabıta geýt olarak adlandırılan olayda bir kez daha görüldüğü gibi,
tepedekilerin, ülkenin kaderi üzerinde gizli kapaklı pazarlık-
lara ~~giriş~~irebilmeleri, ancak, yurttaşların en temel insan
haklarından yoksun bırakılması, demokrasinin yok edilmesi ile
olanaklıdır.

Bu bakımdan, ~~bu~~ Rabıta geýt benzeri olayların
tekrarlanmaması, bu tür daha başka ilişkilerin, kirli hesapların
ortaya ~~çıkartılması~~ çıkarılabilmesi için, sorumlu mevkilerdeki-
lerden yaptıklarının hesabının sorulması, yurttaşlara

bu hesabı sorarak bîhine ve cesarete ulaşmalarında yardımcı
olunması, son derece gereklidir. *Tüm devletin gövdesi, ^{ülkeye} ^{ve eşine}*
Başka türlü ~~zihniyet~~ insan haklarının çiğnenmesine, tepedeki
bir avuç kişinin ~~hakkını~~ ^{ne eşine} ülkeyi keyiflerinin istediği
gibi maceralara sürüklenmelerine son verilemez. Demokrasi
kazanılıp, korunamaz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI VAKFI

(6. Program için)

— (Program müziği)

— Merhaba değerli dinleyiciler. Bugünkü programımızda dinleyebileceğiniz yazılar sırasıyla şöyle: Önce "Moskova anlaşması 66 yaşında", ardından Sovyet Kürtleriyle ilgili yazımız, son olarak Soru-Cevap ^{kw} köşemizde ele alacağımız konu ise Sovyetler Birliği'nde konut sorunu.

İlk olarak sevgili dinleyicilerimiz, "Moskova anlaşması 66 yaşında" başlıklı yazımızı sunuyoruz.

— (Yazı)

— (Müzik)

— (Kürtlerle ilgili yazı)

— (—) (Müzik—Zaman sorunu varsa verilmeyebilir)

— (Soru-Cevap köşesi anonsu)

— (Konut sorunuyla ilgili yazı)

— (Sf. 5'deki üçüncü sorudan önce :)

Dilerseniz değerli dinleyiciler, bir sonraki soruya geçmeden önce kısa bir müzik arası verelim.

— (Yazının son bölümü)

MOSKOVA ANLAŞMASI 66 YAŞINDA

66 yıl önce, 16 Mart 1921'de Moskova'da Türkiye ile Sovyet Rusya arasında Dostluk ve Kardeşlik anlaşması imzalandı. Anlaşma, TBMM'nin kuruluşundan 3 gün sonra 26 Nisan 1920'de Atatürk'ün Lenin'e gönderdiği mektupla başlayan Türk-Sovyet ilişkilerinde bir dönüm noktası oldu.

Antisovyetizm yılanı o zamanlar böylesine zehir kusamıyordu. Kurtuluş savaşımızın en zor döneminde bize yardım elini uzatan Sovyetlerle dostluğun değerini yalnızca komünistler değil sıradan insanlar da çok iyi biliyordu. "Karagün dostu"na duyulan sevgi 20'li yıllarda Türkiye'yi ziyaret eden Sovyet devlet ve parti yetkililerine Türkiye halkının gösterdiği konukseverlikle, yapılan sevgi gösterileriyle kanıtlanıyordu. Ankara gazeteleri, hatta yerel gazeteler Lenin'den "insanlığın

haysiyeti", "bütün insanlığın şeref güneşi" ve benzeri başlıklarla sözediyordu. Lenin'in 28 Şubat 1921'de Moskova Sovyeti Plenumunda Sovyet Rusya ve Türkiye halkları arasında imzalanacak anlaşmanın önemi üzerine söylediği sözler radyo aracılığıyla Türkiye'ye iletilildiğinde tüm halk bunu coşkuyla selamlıyordu.

İlginç ve anlamlı bir raslantı Moskova anlaşmasının 16 Martta, yani İstanbul'un emperyalistlerce işgalinin birinci yıldönümünde imzalanmasıydı. Bu, emperyalistlerin ve Sovyetlerin Türkiye'ye bakış açılarının karşıtlığını tüm açıklığıyla sergiliyordu. Politik, diplomatik, askersel ve ticari nitelikte maddeler taşıyan Moskova anlaşmasının hemen ardından Sovyet hükümeti Türkiye'ye karşılıksız olarak 10 milyon altın ruble ve çok miktarda silah yardımı yaptı.

Daha sonraları anlaşmayı Türkiye'nin imzaladığı en başarılı anlaşmalardan biri olarak tanımlayan Mustafa Kemal, Lenin'e gönderdiği mektuplardan birinde şöyle diyordu: "Hiçbir zaman Sovyet Rusya'ya açıktan veya dolaylı olarak karşı bir anlaşma imzalamayacağımıza ve böyle bir koalisyona girmeyeceğimize dair sizi temin ederim."

16 Mart 1921'de imzalanan ilk Türk-Sovyet anlaşmasında herhangi bir süre belirtilmiyordu. Ve taraflar geçen 66 yıl içinde anlaşmayı iptal ettiklerine dair hiçbir açıklamada bulunmadılar. Antisovyetizmin iyice azgınladığı günümüzde, ~~bir~~, Moskova anlaşmasının ilkelerine dönülmesi

Amerikan kaynağı

(Sovyet düşmanlığı politikasına son verilmesi, istemi yükseltiyoruz.
Türkiye için ulusal çıkarları
zararlıdır.)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKV 12

YENİ DÜNYA 24/11/89
Nevzat Karapınar

konuşmamıştı

Şu günlerde pek çok ulus Nevroz'u kutluyor. Biz bu yazımızda sizlere Sovyetler Birliğindeki Kürtler hakkında bilgi vermeyi amaçlıyoruz,. Dileriz yazımız, Kürt dinleyicilerimize küçük bir bayram hediyesi olur.

19.yüzyıl boyunca Türkiye, İran ve Rusya arasında yapılan anlaşmalarla Rus tabiiyetine geçen yaklaşık 20bin Kürt böylelikle torunlarına nasıl ışıklı bir gelecek hazırladıklarının elbette bilincinde değillerdi.

karlı
isinda

"Halkların hapishanesi"Rusya'da büyük çoğunluğu Doğu Ermenistan'a, diğer kısmı Azerbaycan ve Gürcistan'a yerleşen ve daha sonra içlerin den bir kısmının da Orta Asya'ya göç ettiği, Kürtler çoğunlukla dağlarda ve göçebe yaşıyorlardı.

Bunlar okul, kütüphane, hastanenin belkide adını bile bilmiyorlardı. Ancak her yüz Kürt'ten birinin okuma-yazma bildiği Kürt halkı kendi alfabesine, yazı diline sahip değildi.

İşte 1920'de Kafkaslarda ve Orta Asya'da kurulan Sovyet iktidarı Kürtleri böylesine bir durumda buldu. Ve O, tüm diğer halklar için olduğu gibi Kürtler içinde yeni bir ^{yaşamın yolunu} ~~çık~~ açtı.

Kürtler süreç içinde yerleşik yaşama geçtiler. Kürt halkı alfabesine kavuştu. Kürt dilinde ders kitapları basıldı, Kürt ^{okulları} açıldı. Bugünde yayınlanmaya devam eden Kürtçe gazete "Ria Taza" (yeni yol) 1930'da çıkmaya başladı. Kürtçe radyo programları yayına girdi.

Sayıları (Bu gün sayıları 120'bine ulaşan Kürtler politik yaşama aktif

olarak katılmaktadırlar. Ermenistan Cumhuriyetinin en yüksek halk yönetim organında iki Kürt temsilci vardır. Ayrıca Kürtler yerel yönetim organlarında da temsil edilmektedirler.

Sovyet Kürtleri kendi ulusal tiyatrolarına, ulusal bilim ve sanat adamı kadrolarına sahiptirler. Kürt dilinde her yıl pek çok kitap basılmakta, dünya klasikleri Kürtçeye çevrilmek pek çok Kürt eseri ise diğer dillere çevrilmektedir.

Kürtlere dünyada hiçbir yerde tanınmamış hakların tanındığı Sovyetler Birliğinde Nevroz da gerçek bir bayram olarak özgürce kutlanmaktadır. Sovyet Kürtlerinin sahip olduğu olanaklara tüm Kürtlerinde er geç kavuşacakları inancımızla ^{konuşmalarla} yazımıza son verirken, bütün Kürt dinleyicilerimizin bayramını ^{bu lezale} coşkuyla kutluyoruz.

Yeni Dünya Grubundan

B. Akın

SOVYETLER BİRLİĞİNDE KONUT SORUNU

Değerli dinleyiciler, bu yayınımda ^{bu bölümünde} Sovyetler Birliğinde konut sorununu **inceleyeceğiz**. Sorular ve cevaplarla sorunun tarihsel köklerini, bugünkü durumunu ve çözümü doğrultusunda belirlenen hedefleri ele alacağız.

- 2 - **Sovyetler Birliğinde konut sorunu olması hangi tarihsel koşullarla bağlıdır?** Birincisi; Çarlık Rusyası döneminden Sovyet halkına açınacak ölçüde kötü ve az konut miras olarak kaldı. Gerek konut kalitesi, gerekse de miktarı açısından Sovyet Rusya hem ABD'den hemde Batı Avrupa ülkelerinden çok gerideydi. Sovyet iktidarıyla başlayan endüstrileşme döneminde ise Sovyetler Birliği konut yapımı alanında hızla gelişmiş kapitalist ülkeleri geride bıraktı.

ikincisi; ABD'de bir tek evin bile bombardımandan yıkılmadığı ikinci Dünya Savaşı döneminde, Sovyet ülkesi insanlık tarihinin yaşamadığı, görülmemiş bir yıkıma uğratıldı. Gerçi faşizmin kafası ezildi, ama bu savaşta Sovyet ülkesi ulusal zenginliğinin üçte birini yitirdi. 1710 şehir ve kasaba ve aşağı yukarı 6 milyon bina savaş sırasında tahrip oldu, 25 milyon insan evsiz kaldı.

Üçüncüsü; Savaş sonrasının ilk yıllarında ise Sovyet ülkesi zorunlu olarak kendi ulusal ekonomisinin temel üretimini geliştirmek için çaba harcadı. Öncelikle okul, hastane, fabrika vb. inşaatları bitirmek gerekiyordu. Konut yapımı olanakları sınırlıydı. Konut yapımına büyük payların ayrılması ancak savaşın yaralarının büyük

ölçüde sarıldığı 1950'lerin sonlarında gerçekleşebildi.

① - Peki konut sorununun bugünkü durumu nasıldır, bu konuda bilgi verirmisiniz? Bugünkü durumu ele almadan önce şunu belirtelim;

y Hangi ülkenin anayasasında yurttaşların konut edinme hakkına sahip olması garanti ediliyor? Örneğin ABD'de, örneğin ülkemiz Türkiye'de tüm yurttaşlar anayasal olarak böyle bir hakka sahip mi? Sovyetler Birliğinde ise 1977 yılında kabul edilen yeni Sovyet Anayasasına göre, her SSCB yurttaşı konut edinme hakkına sahiptir ve bu anayasanın 44. maddesinde şu şekilde ifade edilmiştir: "Bu hak devlet ve kamunun konut fonunun gelişmesi ve korunmasıyla, kooperatif ve özel konut yapımına yardımla, konforlu konutların inşaat programının

gerçekleştirilmesi ölçüsünde, konut alanlarının kamu kontrolü altında adil dağıtımıyla ve de kamu hizmetleri ve konut için yüksek olmayan bir kira ile sağlanır". Sovyetler Birliğinde her yıl 2 milyondan fazla apartman dairesi ve müstakil ev yapılıyor. SSCB'de konut sorunundan anlaşılan her ailenin ayrı özel bir apartman daire-sine yada müstakil eve sahip olmasıdır. Bu anlamda Sovyetler Birliğinde bugün sokakta kalan, açıkta, ~~yıldızların altında~~ yaz, kış ^{ayakta} ~~yatan~~ insanlar yoktur. Evsiz, yurtsuz kalma sorunu bugün ancak ülkemizde dahil tüm kapitalist batı ülkelerinde güncel bir sorundur. Örneğin ABD'de 3 milyondan çok kişi başını sokaçak bir eve sahip değildir. Sovyetler Birliğinde bugün özel bir evi yada dairesi olmayan

insanlar nerede kalıyor diye sorabilirsiniz. Bu insanlar geçici olarak yurtlarda ¹yada ortak daire olarak adlandırılan her aileye geniş bir odanın verildiği binalarda yaşamaktadır. SSCB'de şimdi nüfusun yaklaşık % 80'i ayrı, ~~iki~~ dairelerde yaşıyor. Sovyetler Birliği bugün inşa edilen konut sayısına ve kullanıma girme temposuna göre dünyada ilk sıraya yükselmiştir. Yalnız 1961-1983 yılları arasında 50 milyondan fazla apartman dairesi ve müstakil ev kullanıma açıldı. Bu 22 yıl içinde yaklaşık 185 milyon kişi konut sahibi oldu. Buna göre, SSCB, İngiltere'den 2,5 kez, İtalya'dan 3,7 kez ^{daha fazla} konut yapılıyor.

P - Sovyetler Birliğinde bu kadar çok konut yapılıyor diyorsunuz.

Peki bu konutlar kim tarafından yapılıyor. Özel konut yapımı var mı?

y- SSCB'de konut sorununun çözümünde belirleyici rol devlete aittir. Ülkenin genel konut fonunun yaklaşık % 80'i devletin payına düşer. Bununla birlikte konut inşaatı emekçilerin kendi tasarrufları sayesinde de, gerek konut-inşaat kooperatifleri bünyesinde, gerekse de özel konut yapımı doğrultusunda sürdürülmüştür.

D - Diyelim ki/bir emekçi tasarruflarıyla konut edinecek yada inşa edecek kadar birikim sağlayamamış. Bu durumda devletten k kredi alabilir mi? alabilirse faizi ne kadardır?

y- Devlet bu durumdaki yurttaşlarına kredi sağlamaktadır. Kooperatif ve özel inşaatlar için sovyet bankalarının verdiği kredi faizleri % 1-1,5 civarındadır. Karşılaştırma yapabilmeniz için söy-

leyelim, ABD'de kredi faizleri 1982 rakamlarına göre % 16'yı aşıyordu. Yani Sovyet kredilerinden en az 10-15 kat daha fazla.

- ① -Sovyet devleti kimlere öncelikle konut sağlıyor? Komünist eşitlik anlayışına göre bütün ailelere aynı büyüklükte konutlar mı veriliyor?/-Konut öncelikle kimlere verilir? Bu sorun halk milletvekilleri sovyetinin ve emekçi kolektiflerinin doğrudan katılımı koşullarında yürüttükleri yasal mevzuat temelinde çözülüyor. Bedava devlet konutu edinme hakkı öncelikle sürekli hastalık çeken insanlara, harp ve emek malûllerine, çok çocuklu ailelere veriliyor. SSCB'de dairelerin boyutları ise içinde yaşayacak ailelerin büyüklüğüne bağlıdır. Eğer aile büyükse, örneğin 5 kişilik bir aile ise en az 3-4 odalı, 3 kişilik bir aile ise en az 2 odalı

bir aile ise en az 3-4 odalı, 3 kişilik bir aile ise en az 2 odalı bir
dine alın- 1981 yılında kişi başına 9 m2 düşüyordu. Son 5 yıl içinde bu oran
%50³ ~~artarak~~ den fazla artarak bugün 14 m2'den fazla bir alana
yükselmiştir. Mutfak ve banyo gibi içinde yaşanmayan alanlar bu-
na dahil değildir. Ayrıca, Bugün SSCB'de elektriksiz, merkezi ısıt-
ma sistemi olmayan, merkezi gaz sistemi bulunmayan, susuz ev bul-
mak olanaksızdır. Bunlar Sovyet insanların yaşam standartı du-
rumuna gelmiştir.

9 - SSCB'de emekçiler konut için ne kadar kira öderler?

2- Bir emekçi devlet konutlarında ayda 1 m2'ye 13-16,5 kâpik gibi
bir kira öder. Bu mutfak banyo ve tuvalet hariç 40 m2'lik bir

apartman dairesine sahip olan bir aile için 5-7 ruble tutarındadır. Bu ortalama işçi ücretinin % 2-4'ü civarındadır. Bununla birlikte konut kiralari, devlet konut fonunun masraflarının üçte birinden azını kapsar. Konut işletmeciliği konusunda ek harcamaların karşılanması amacıyla SSCB devlet bütçesinden her yıl 8 milyar rubleden fazla maddi yardım öngörülüyor.

P - SSCB'de bir taraftan çalışanların gelirleri artarken ev kiralarında buna paralel olarak artmıyor mu? / - Kısaca şöyle yanıtlayalım.

y Sovyetler Birliğinde kiralar 1928 yılında ne ^{123se} kadarsa bugünde aynıdır. Ayrıca SSCB'de 1930'lu yıllardan bugüne kadar işsizlik gibi bir felaket olmadığından dolayı herkes temel gereksinimlerinden hiç bir kısıntı yapmadan kirasını rahatça ödeyebilir.